

Bagātīgas dāvanas Zilo ezeru zemei

PAR LAP LATGOLU

Pēdējā mēneša laikā nākušas klajā vairākas vērtīgas Latgales ļaudīm, kultūrai un vēsturei veltītas grāmatas.

■ LINDA KUSIŅA

Īsteni latgaliskā noskaņā pagājušās nedēļas vidū vaļā vērtā profesore Janīna Kursītes grāmata "Kāzas Latgalē" un viņas sakārtots, pēc divu gadu ekspedīciju materiāliem tapis, 21 līdzautora veidots rakstu krājums "Vārkava" (abas apgādā "Madris").

Interesanti: arī "Jumavas" izdotās enciklopēdijas "Latgales kultūras darbinieki" pirmā daļa beidzas ar tieši viņai veltītu šķirkli. Savukārt Jāņa Būmaņa fundamentālajā darbā "Ošas upes krastu

VALDA ILZENA FOTO

No tālu ceļu braukušajām folkloras kopas "Vecvārkava" dziedātājām Janina Kursīte dāvanā saņēma īstu pašceptas maizes kukuli.

dziesmas un raksti" starp dažādiem nostāstiem, izteicieniem, ēdienu un darbarīku aprakstiem, vārdnīcu un Rudzātu pagasta pazīstamo ļau-

žu sarakstu visai liela vēriba veltīta vedību un kāzu (dzīru) dziesmām un paražām.

Latgale, iespējams, ir novads, par kuru allaž bijis vis-

vairāk aizspriedumu, maldīgu priekšstatu un nereti arī nepelnīta nievājuma. Kā J. Kursītes grāmatu atvēršanas svētkos sacīja kinorežisors Jā-

nis Streičis: "Latgalietis izdzers par rubli, bet rīdziniekam liesies, ka izdzēris par desmit un vēl dustu piebēris klāt." Krājuma "Vārkava" līdzveidotāja Jolanta Stauga gan sacīja, ka viņas draugiem un paziņām Latgale vispirmām kārtām asociējas nevis ar dažādām trakām izdarībām, bet gan tieši ar profesori Kursīti, bet LU Filoloģijas fakultātes dekāne Ausma Cimdiņa papildināja: "Ar ko tikai Janīna neasociējas! Droši vien tādēļ, ka viņai ar savu darbu vienmēr izdevies pateikt, ka Latvija ir lielāka un stiprāka par Rīgu." Iezīmīgi, ka grāmatas atvēršanas svētkos teju visas uzrunas izskanēja latgaliski.

Enciklopēdija "Latgales kultūras darbinieki" nodrēs, meklējot ziņas par šajā novadā tapušo teātri, mākslu, literatūru, mūziku, tās autoriem un izpildītājiem. Šim sadalājam veltīti arī sastādītāju apcerējumi grāmatas sākumā. Pie katra šķirkļa, kā pienākas, literatūras saraksts (arī *web* lapu adreses); tomēr lietošanu vēl vairāk atvieglotu personvārdu saraksts grāmatas beigās. Iespējams, to plānots ievietot enciklopēdijas otrajā daļā?

Jānis Būmanis 12 gadus veltījis dzimtā pagasta pētījumiem, par ieguldījumu 2005. gadā saņemot pat Atzinības krusta Goda zīmi. Jaunā grāmata, cerams, ieguls katrās Rudzātu pagasta mājās, kā arī no šīs puses nākušos un pasaulē izgājušos plauktos – ne vienā, ne desmit dienās izlasāma, drīzāk gan ik pa brīdim, pa mazam gabaliņam baudāma kā patiess un spēku dodošs dzimtās zemes

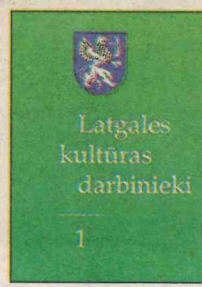
JAUNUMI

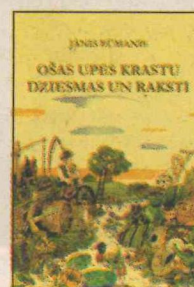
Janina Kursīte,
Jolanta Stauga,
«VĀRKAVA.
TRADICIONĀLĀ
KULTŪRA UN
MŪSDIENAS».
Mākslinieks Andris
Lamsters.
"Madris", 312 lpp.

Janina
Kursīte,
«KĀZAS LATGALĒ».
Mākslinieks
Aivars Sprūdžs.
"Madris", 136 lpp.

«LATGALES
KULTŪRAS
DARBINIEKI».
Mākslinieks
Valdis Villerušs.
"Jumava", 288 lpp.

Jānis Būmanis
«OŠAS UPES
KRASTU DZIESMAS
UN RAKSTI».
Māksliniece
Lūcija Godzina.
"Latgales Kultūras centra
izdevniecība", 512 lpp.